

2021-06-03
S2020/02564
S2021/01871
S2021/04815 (delvis)

Socialdepartementet

Folkhälsomyndigheten
171 82 Solna

Uppdrag att implementera ett nationellt varningssystem för att motverka narkotikarelaterade dödsfall

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Folkhälsomyndigheten att implementera ett nationellt varningssystem för att motverka narkotikarelaterade dödsfall i enlighet med Folkhälsomyndighetens förslag.

Folkhälsomyndigheten får för uppdragets genomförande använda 1 500 000 kronor under 2021. Medlen ska utbetalas från utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, anslaget 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård, anslagsposten 18 God vård och folkhälsa. Medlen utbetalas engångsvis efter rekvisition ställd till Kammarkollegiet. Rekvisitionen ska lämnas senast den 1 december 2021. Medel som inte har utnyttjats ska återbetalas till Kammarkollegiet senast den 31 mars 2022. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning över använda medel lämnas till Kammarkollegiet

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 31 januari 2022. Rekvisition, återbetalning och redovisningar ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Bakgrund

Antalet dödsfall till följd av läkemedels- och narkotikaförgiftning är högt. Dessa dödsfall drabbar ofta utsatta personer och dödsfallen innebär också lidande för anhöriga och närstående. Regeringen ser allvarigt på detta och vill skapa ett tydligt fokus och kraftsamling i samhället för att minska dessa dödsfall.

Regeringen har de senaste åren vidtagit flera åtgärder för att minska antalet dödsfall till följd av läkemedels- och narkotikaförgiftning. Regeringen har verkat för utbyggnad av naloxonprogram och sprututbytesverksamheter. Medel har tillförts Folkhälsomyndighetens förvaltningsanslag för snabbare klassificering av nya psykoaktiva substanser. Socialstyrelsen har på regeringens uppdrag tagit fram ett kunskapsstöd för läkemedelsassisterad behandling vid opioidberoende.

Regeringen har även gett Folkhälsomyndigheten flera uppdrag i syfte att utveckla ett varningssystem för att motverka narkotikarelaterade dödsfall. Målet med varningssystemet är att relevanta aktörer, som kan genomföra åtgärder för att förebygga dödsfall och skador, får relevant och tidig information, men också att brukare i förlängningen kan nå av viktig information för att minimera risker. I februari 2020 gav regeringen Folkhälsomyndigheten i uppdrag att genomföra ett pilotprojekt i syfte att etablera ett sådant varningssystem (S2020/00601). Folkhälsomyndigheten återrappporterade detta uppdrag i februari 2021.

Av redovisningen framkommer att myndigheten bedömer att varningssystemet kan utgöra en plattform och tillhandahålla en struktur för att snabbt dela information och utbyta kunskap med många relevanta aktörer. Folkhälso-myndigheten bedömer vidare att ett nationellt implementerat varningssystem även bör kunna användas till att utbyta erfarenheter och information, mellan och inom verksamheter, som inte är brådskande. Det kan vara ett stöd i ett generellt hälsofrämjande arbete för att förebygga narkotikarelaterade dödsfall och skador. Varningssystemet kan också underlätta för kommunerna och regionerna att rapportera in om nya missbrukssubstanser eller förändringar i substansbruk till Folkhälsomyndigheten. Detta är de skyldiga att göra i enlighet med hälso- och sjukvårdslagen och socialtjänstlagen. Systemet kan med ett långsiktigt ekonomiskt stöd förvaltas, vidareutvecklas och drivas av Folkhälsomyndigheten.

I Folkhälsomyndighetens redovisning föreslås en nationell implementering av varningssystemet med kontinuerlig uppföljning. Det är viktigt att göra regelbundna uppföljningar av varningssystemet för att säkerställa att systemet används så som det är tänkt eller om det finns behov av att göra justeringar.

På regeringens vägnar

Lena Hallengren

Tilde Eriksson

Kopia till

Statsrådsberedningen, SAM
Justitiedepartementet, L5
Justitiedepartementet, KRIM
Justitiedepartementet, PO
Justitiedepartementet, Å
Finansdepartementet, BA
Finansdepartementet, SKA/S3
Kriminalvården
Läkemedelsverket
Polismyndigheten
Rättsmedicinalverket
Socialstyrelsen
Statens institutionsstyrelse
Tullverket
Sveriges Kommuner och Regioner